

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. ELEFON: UREDNISTVA 25-67
Štev. 88 UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 18. aprila 1939

NAROČNINA NA MESECI:
Prejemna v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Druga Rooseveltova pobuda

Hitler bo odgovoril Rooseveltu 28. t. m. negativno in Mussolini se bo z njim solidariziral — Nemške in italijanske brezpogojne zahteve — Po odklonitvi bo storil Roosevelt nov korak, nato se pa bodo USA tudi formalno pridružile obrambnemu bloku

BERLIN, 18. aprila. Vodja in državni kancelar Adolf Hitler je včeraj odredil sklicanje nemškega državnega zbora za petek, 28. t. m., ob 20. uri v Krollovi operi v Berlinu. Na tem letošnjem drugem zasedanju državnega zbora — prvo je bilo dne 30. januarja — bo Adolf Hitler odgovoril na Rooseveltovo poslanico. Odgovor bo tako javen in indirektno. Temu zasedanju in tej izjavi se prisojata tu izredno velika važnost, ker bo s tem ustvarjeno izhodišče za ves nadaljnji razvoj položaja.

HITLER BO ODKLONIL

LONDON, 18. aprila. Stališče nemškega tiska do Rooseveltove poslanice, ki je absolutno odklonilo, dokazuje v zvezi z informacijami iz političnih virov, da bo tudi Hitler na seli državnega zbora dne 28. t. m. odklonil pobude ameriškega predsednika in njegovo ponudbo za posredovanje. Vendar odklonitev baje ne bo direktna, ker bo Hitler navedel pogoje, pod katerimi bi Nemčija bila pripravljena na sporazum. Med te pogoje štejejo v Berlinu na prvem mestu takojšnjo in brez pogojev vrnitev vseh bivših nemških kolonij, izključitev sovjetske Rusije iz Evrope in splošni iz vseh zvez in kombinacij ter prepustitev neklih področij v Evropi absolutnemu nemškemu vplivu v obliki interesnih sfer tretjega rajha.

ITALIJA SOLIDARNA Z NEMČIJO

RIM, 18. aprila. Med Rimom in Berlinom je v načelnih dosegah sporazum o enakem postopanju glede na Rooseveltovo poslanico. Gre le še za neke podobnosti in formalnosti, ki bodo določene šele v prihodnjih dneh. Italija ne bo Rooseveltu odgovorila pred Hitlerjevo izjavo v nemškem državnem zboru 28. t. m. Po tej izjavi se bo solidariziral z Nemčijo. Glede italijanskih pogojev se zadržuje, da so podobni nemškim. Italija zahteva izpolnitev njenih aspiracij nasproti Franciji, bo proti boljševizmu in nedotakljivost njenih evropskih in severnoafriških interesnih sfer. Kakor Nemčija pa odklanja tudi Italija vsako mednarodno konferenco in Rooseveltovo posredovanje. Njene zahteve je treba izpolniti direktno v stiku s prizadetimi, brez posredovanja ali sodelovanja tretjih.

ZADNJI ROOSEVELTOV KORAK

NEWYORK, 18. aprila. Po informacijah ameriškega tiska Roosevelt sam ne veruje v uspeh svoje pobude, poslano Hitlerju in Mussoliniju in računa s tem, da bo bosta oba diktatorja odklonila. Vendar Roosevelt tudi v tem primeru ne namerava opustiti svojih mirovnih prizadevanj. V tem primeru bo storil Roosevelt takoj po 28. aprilu nov korak, namenjen uresnitvi načrta o desetletnem miru. Ako bo pa ostal tudi ta korak brez uspeha, potem bo Roosevelt storil vse, da se nevtiralni zakon takoj razveljavi in da Združenim državam popolna svoboda akcije. V tem primeru se bodo Združene države tudi formalno priključile obrambni fronti, ki se ustanovi pod vodstvom Velike Britanije.

DESET MUCNIH DNI

PARIZ, 18. aprila. Razdobje desetih dni, ki nas loči od izjave Hitlerja, smatrajo v mednarodnih diplomatskih krogih za kritično dobo. Na zunaj bo vladalo navidežno zatijje, tem večji pritisk pa bo izvajala os na točko najmanjšega odpora. Tako dobljen rezultat bo podlaga za Hitlerjevo izjavo 28. aprila, ko bo po vsej priliki najavil svoje protipredloge. Ne glede na absolutno odklonilnost nasproti Rooseveltovi poslanici, ki ga opoziti v nemškem, še bolj pa v italijanskem tisku, je pa vendarle značilno,

da je Berlin sklenil, vsaj indirektno odgovoriti, dočim je opaziti absurdno nepostojitost Rima.

MNENJE PARIŠKEGA TISKA

PARIZ, 18. aprila. Kakšen bo v resnici odgovor Hitlerja, se sprašuje današnji pariški tisk. »Echo de Paris« podčrtuje siljano soglasnost vseh svetovnega tiska, razen tiska Rima in Berlina. Poučarja pa nenavadnost tiska osi v tem, da je neprilicno fašistični tisk bolj Hitlerjevski kakor Hitler sam. »Excelsior« naglašja, da je Rooseveltov predlog vendarle skrajno umerjen. Toda dočim ga

italijanski tisk popolnoma omalovažuje, je smatral nasprotno Berlin vendar za umerjeno, da skliče državni zbor. »L'Ouvrier« primerja današnji in včerajšnji italijanski tisk orkestru, ki je sestavljen iz samih bobnov in ren. »Le Figaro« izjavlja, da je Francija pripravljena slediti Rooseveltu, čeprav ji že Rooseveltov predlog nalaga ogromna bremena in žrtve. »Le Petit Parisien« naglašja, da ni treba ba obupavati, treba je marveč upati do konca.

ODMEVI V ITALIJANSKEM TISKU

RIM, 18. aprila. Doslej italijanski ministrski predsednik Mussolini še ni objavil nobenega odgovora na Rooseveltov predlog. Kot njegov glas pa se tolmači današnji članek »Giornale d'Italia«, čes, da je to novo poglavje obkroževanja. »Il Messaggero« pa gre celo tako daleč, da imenuje Rooseveltovo poslanico navaden sovražni čin.

Vojaška zveza Italije, Nemčije in Španije

PRIPRAVLJENA JE BILA OB PRILIKI GÖRINGOVEGA OBISKA V RIMU. PRITISK NA ANGLEŠKE LISTE. POMEN LIBIJE V PRIMERU VOJNE.

LONDON, 18. aprila. Kakor se šele sedaj izve, je na pritisk angleške vlade angleški tisk opustil vse komentarje o konferenci, ki se je vršila v Rimu med Mussolinijem, Ciano, zastopniki italijanske vojske in maršalom Göringom. To se je zgodilo zato, da se ne bi odprla pozornost angleške javnega mnenja od akcije za dograditev obrambne fronte mirolnih držav. Angleški listi so zato objavili le zelo izčrpano poročila o Göringovem

tem blivanju v Rimu, kar je že samo po sebi dokazovalo, da mu prisojajo večji pomen, kakor so povedali. V resnici so pa bila rimska posvetovanja posvečena pripravi za sklenitev sredozemске vojaške zveze med Italijo, Nemčijo in Španijo. Posebna pozornost je pa bila bila pri tem posvečena severni Afriki, v prvi vrsti italijanski Libiji, ki predstavlja po narčni osi najvažnejše središče vse vojaške akcije v primeru vojne.

Zbiranje okoli Gibraltarja

GIBANJE ŠPANSKIH IN ITALIJANSKIH ČET. PRIHOD NOVIH ITALIJANSKIH IN NEMSKIH ODDELKOV V ŠPANIJO? RAZVRŠČENJE MORNARICE.

GIBALTAR, 18. aprila. Umik španskih in italijanskih čet izpred Gibraltarja v Seviljo je bil, kakor se zdli, le začasn in se bodo v kratkem vrnile. Londonski »Evening Standard« pa objavlja celo senzacionalno poročilo, da sta se včeraj v španskem pristanišču Cadiz izkrcala dva nova italijanska planinska polka, nadaljnja dva pa bosta poslana v Pireneje. Isti list poroča, da je na poti v Španijo tudi 6 nemških divizij. Teh vesti za enkrat še ni bilo mogoče kontrolirati. Na vsak način se pa vrši na obeh straneh in prav tako na kopnem kakor na morju živahno gibanje. Tekom včerajšnjega dneva je priplovo v Gibraltar 13 francoskih vojni ladij najmoderneše konstrukcije. Brodovje se je zadržalo v pristanišču za bojno mornarico. Tekom noči je pa priplovo sem še 7 francoskih bojnih ladij, tako, da je sedaj tu vseh skupaj 20. Ta prihod francoskih ladij je v zvezi z gibanjem španskih čet in prihodom nemških bojnih ladij v španske vode na eni strani, na drugi pa z zbiranjem angleškega brodovja na Malti in v grških vodah.

SEVILLA, 18. aprila. Včeraj se je vrnilo slavnostno vkorakanje generala Franca v Seviljo. Vse čete iz okolič Gibraltarja so se tega mimohoda udeležile. General Franco je naglasil, da šteje španska armada 1 milijon mož, da pa odtehta s svojimi vojnimi izkustvi pet milijonov. slavil Hitlerjev rojstni dan. Na dnevnem redu so tudi velike vojaške parade. Državni protektor je sprejel včeraj prezidenta dr. Hacho, ta pa državnega tajnika Franka.

FRANCOSKI MINISTRSKI SVET

PARIZ, 18. aprila. Davi ob 10. uri se je sestel ministrski svet pod predsedstvom prezidenta Lebruna. Glavna pozornost je bila posvečena mednarodnemu položaju, ki ga je očrtal zunanji minister Bonnet. Ministrski predsednik Daladier je predložil v podpis novo serijo uredb o narodni obrambi.

Zapiski

Eamon de Valera

V nedeljo je imel prezident Irske Eamon de Valera v Corcu velik govor, v katerem je najprej iskreno pozdravil Rooseveltovo iniciativo za pomiritev sveta. V

zvezi s tem je izrazil globoko željo Irske, da bi se mir vsaj v zadnjem trenutku še ohranil. Toda Irska mora kljub temu upanju poskrbeti za svojo varnost, zato je de Valera napovedal skorajšnjo rekrutacijo več tisoč prostovoljcev, kajti kakor Anglija, tudi Irska nima redne in splošne vojaške dolžnosti. Prezident je izrazil željo, da bi se čimprej rešili tudi še zadnji irsko-angleški spori in zaključil svoj govor s poudarkom, da bo vsakdo, kdor bi hotel napasti Irsko, moral okusiti irsko hrabrost. Govor de Valere je vzbudil v Londonu zadovoljstvo, ker je odločen dokaz, da se Irska nikoli ne bo dala ujeti v mreže sovražnikov Velike Britanije. Eamon de Valera je bil rojen 14. oktobra 1883. Bil je voditelj simajnovcev, bojnikov za irsko neodvisnost, po doseženi svobodi je pa postal prezident irske republike.

Vojaške sposobnosti Balkana

»Völkischer Beobachter« se zanima za vojaške sposobnosti balkanskih držav in piše: »Rumunija ima v mirni dobi 186.000 vojakov, 15.000 orožnikov in 16.000 obmehnih čet. Razpolaga s 820 letali, v vojnem času lahko postavi 1.600.000 mož pod orožje. Njena vojna mornarica ima štiri rušice, 1 podmornico in več pomolnih enot, dve podmornici se še gradi. Bolgarija je komaj začela z vojaško obrambo, zdaj ima 70.000 vojakov, v vojni lahko postavi 150.000 kuženih rezervistov, ki jim je dodati še izkušene borce iz svetovne vojne. O Jugoslaviji najva list, da razpolaga z najboljšo armado na jugovzhodu Evrope, v vojni lahko postavi 1.500.000 mož na branik domovine. Grška vojska ima v mirnem času 85.000, v vojni 600.000 mož. Grčija ima 150 letal, eno starijšo, težko in eno moderno lahko križarico, 8 modernih rušic, 4 so še v gradnji, 6 podmornic, 13 starejših torpedovk in več manjših edic. Grško vojsko vezbajo francoski inštruktore.

USA ne zaupajo Japoncem

Ameriška vojna mornarica se je vrnila v Tih ocean in zavzela svoja oporišča. V službenih krogih trde, da je v primeru spopada v Evropi računati s tem, da bodo Japonci izkoristili zadrego kolonialnih sil in napadli njihova posestva v Tihem oceanu. Zedimjene države bodo trajno na straži.

Nemčija mirno pričakuje...

Ali angleški narod ve, da so njegovi politiki s svojim neutemeljenim delom popolnoma presekali vsako vez z nami? Ali angleški narod ve, kaj je izgubil te dni? se vprašuje berlinski »Der Angriff«. Z rodum, ki je danes v Angliji na krmlu, nečemo več sporazuma, mi nimamo interesa za politiko mednarodnih sporov, kakršno vodijo Angličani. Ne zaupamo diplomaciji, ki neprestano izgublja živce in nimamo simpatij za vladajoči sloj, ki pozablja na vse vezi civilizacije, zgodovine in razuma in ki namesto tega posluša boljševiške in polboljševiške partnerje v svojih vrstah. Pred po leta smo nudili Angliji priliko, da se reši iz situacije, katero je zakrivila njena domišljavost, in sicer tako, da bi njen prestiž ne izgubil na ugledu, drugič ji take prilike ne bomo dali. S popolnim mirom pričakujemo efekta tragedije.

Maribor, 18. aprila.

Javno življenje nas že dolgo vrsto let vztraja v nasprotjem pravcu kot pa zahtevajo interesi skupnosti — naroda in države. Iz vzplamete volje francoskega in za njim tudi drugih narodov po svobodi, enakosti, bratstvu je civilizacija izšla 150 let sem izšla nestvor in zmesila črno socialno in politično stanje, ki ni primeru v zgodovini. Kaže, da se pripade vsa civilizacija, zgrajena na sproščenem duhu in njegovih stvaritvah, znanosti in tehniki, iti le za tem, kako bi z rimljansko logiko in suhim razumom podredila najplemenitejšega in edinega tvorca življenja — delo. Le tako je mogla ta visoka civilizacija suniti človeško dostojanstvo v mlakužo, se ofresla vrednoti resnične kulture in do največje sramote oskrnila zastavo svobode, enakosti in bratstva.

Ali je to zapisano v usodi človeštva, ali je le naključje, oziroma nujno potrebno preizkušnja v zgodovinskem razvoju? Mi, ki smo vajeni luščiti vzroke kakršnih koli pojavov v območja izven naše volje in pripisovati taktiko zgodovine vsem in vsemu, le sebi ne, radi skomignemo z rameni in se predamo neki predločeni usodi, češ: je že tako. Prav to je naša velika in usodna napaka, ki jo občuti posameznik in narod. Človeku se kar samo vrinja vprašanje: Če je na eni strani tako drobljenje narodovih sil, oziroma najvišjega smotra — človeka; če gre vsestransko narazen, a je na drugi strani ideja, ki ima svojo zakonitost, upravičenost v samem življenju in v njegovem razvoju, — ideja, ki izpolnjuje pojme »demokratske vzajemnosti«, zakaj se ni ta doslej uveljavila?

Vnanih vzrokov za demokratsko vzajemnost, ne vsiljeno kot je danes, je celó preveč. Ti vzroki so bistvo nizkotnih trej in borb na gospodarskem, političnem, kulturnem in drugih poljih. Svoboda je že 150 let na pohodu, a to je svoboda, ki žene 95% zemljanov v sužnost in propast, kakor nam to kaže sedanja Evropa, oziroma ves svet.

Vnanih vzrokov je res dovolj, ni pa za demokratsko vzajemnost zreli naša duševnost. Vzgojeni smo v okoliščinah, ki so prožile in še vedno prožijo vse druge elemente kakor so potrebni za tako kulturo. Zato hrani naša duševnost ideale, ki so z demokratskimi težnjami naravnost v navzkrižju. Naša miselna stavba je zgrajena iz prav take težnje, ki je osrednji živec vsakega individualista, in to je: Pripraviti si čim več, je materialno udobje s prav takimi pogoji in sredstvi, kakor se jih poslužujejo največji mogotci.

S tem je posredno povedano, da je tako duševnost največji sovražnik občin interesom — narodu, državi, človeštvu — in tudi posamezniku, ker pomeni oslabljenje družbe istočasno tudi oslabljenje samega sebe. Egoizem krči pot v vsestransko smrt. Ne morda naravno zakoniti egoizem, ki alimira pravice vsakega bitja za obstanek in razvoj, temveč oni skrajni, neugnani in neomejeni egoizem, ki pozna vedno in povsod le sebe, — takšen, kakršnega srečujemo danes, ko slavi svoje orgije v vseh odtenkih javnega življenja in nas je zvodil že tako daleč, da smo dobesedno drug drugemu v napotje.

Takšne so nas napravile one silnice, ki nosijo malone 100 odstotno krivdo na današnjih ruševinah občestvenega življenja. Vso dolgo zgodovino podrejati temu egoizmu, ki se je postopno kristaliziral v moderen pojmi »kapitalizma«, smo iz roda v rod srkali njegove doktrinarske nauke tako, da so končno postali njih verni pristaši in učitelji ded, oče, babica in mati ter vse javno življenje.

Skrajni čas je, da napravimo v svoji duševni sredini prostora novi vsebini, kakor jo nujno terjajo čas, naša pravica, naša zemlja, narod, morala, človečanstvo. Nova rast ne sme slediti našim zgrešenim idealom, prenapolnjenim pojmov o naši manjvrednosti, suženstvu in hlapčevstvu ter ne sme v oboževanje samega sebe. Novi rasti je treba več samozvesti, ponosa, razumevanja za narod in državno celino, ravnovesja med čutom dolžnosti in pravice, kratko: več demokratske kulture.

Jo F.

Vremenska napoved. Večinoma močno spremenljivo s padavinami. Hladno, mestoma celo mrzlo.

Pogajanja s sovjetsko Rusijo

ROMUNIJA PRISTALA NA PREHOD RUSKIH CET. — PRED SKLENITVJO ANGLESKO-RUSKE ZVEZE. — POGAJANJA S TURCIJO.

LONDON, 18. aprila. Včeraj popoldne je bil v pogajanjih med Anglijo, Francijo, Rusijo, Poljsko, Turčijo in zlasti Romunijo dosežen odločen korak naprej. Romunija je namreč pristala na to, da v primeru potrebe dovoli ruskim četam prehod čez svoje državno ozemlje. Vest je vzbudila po vsem svetu razumljivo veliko zanimanje. Podobna pogajanja s Poljsko so še v teku. Čeprav so s te strani pomisleki večji, obstaja vendar prepričanje, da bo tudi tu v kratkem dosežen sporazum. Tudi pogajanja med Anglijo in Rusijo so stopila včeraj v odločilno fazo. Danes je odpotoval sovjetski veleposlanik Majski iz Londona v

Moskvo in poseben misli, da tam tudi s svoje strani sprejme potrebne instrukcije svoje vlade. Po dosedanjih dispozicijah bo zveza med Anglijo in sovjetsko Rusijo sklenjena definitivno do konca tega tedna, nakar bo tudi objavljena. Končno so pa tudi pogajanja med Anglijo in Turčijo že tako napredovala, da bo morda utegnili podati Chamberlain že danes pred parlamentom odločilno izjavo.

LONDON, 18. aprila. Pred odhodom v Moskvo je imel ruski veleposlanik Majski dolg razgovor z drž. podtajnikom za zunanje zadeve, Cardoganom, nato pa s francoskim veleposlanikom Corbinom.

Chamberlainov ekspeze

DANES SE SEŠTANETA OBE ANGLEŠKI ZBORNICI K RAZPRAVI O POLOŽAJU UGIBANJA C NOTRANJJI POLITIKI.

LONDON, 18. aprila. Po včerajšnji vrnitvi v London je bil ministrski predsednik Chamberlain v avdienci pri kralju Juriju VI. Danes se pa snideta zopet obe zbornici in bo ob tej priliki Chamberlain spredel v spodnji zbornici krajši ekspeze o mednarodnem položaju ter zavzel stališče do Rooseveltove poslanice Hitlerju in Mussoliniju. Verjetno pa je, da bo objavil tudi že angleške garancije Turčiji. Glede notranje politike je najvažnejše, kakšen bo odmev Amerijeve akcije za uvedbo

splošne vojaške dolžnosti. Zdi se, da si konservativci glede tega vprašanja še niso edini. Odpor je še vedno velik. V zvezi s tem se znova govori o vrnitvi Edena v Chamberlainovo vlado. Na drugem mestu se pa trdi, da to ni tako aktualno, ampak je na prvem mestu razprave vstop Whistona Churchilla, ki naj bi postal minister za municijo, ali bi pa za zamenjavo lorda Runcimana, ki se mudi na dopustu v Avstraliji.

Veliki kitajski uspehi

KITAJCI NAPREDUJEJO NA VSEJ 2500 KM DOLGI FRONTI. UMİK JAPONCEV. KANTON OBKOLJEN.

HONGKONG, 18. aprila. »United Press« poroča, da je dosegla kitajska ofenziva na vseh frontah velike uspehe in da grozi Japoncem na več krajih polom. Po krvačnem tridnevem boju so Kitajci zavzeli mesto Čeucan, vzhodno od Kanjona. Na vsej 2500 km dolgi fronti od Šansja na severu do Kantona na jugu kitajske čete zelo naglo napredujejo. Kanton je že popolnoma obkrojen, tako da imajo Japonci prosto pot le še po Biseri reki. Po še nepotrjenih vesteh so Kitajci že vdrl v severna in severnozahodna predmestja. Velike važnosti je tudi kitajska zasedba japonskega letališča pri Pakvanšanu. Tam so se dvigali vsi japonski »bombniki« za napade na mesta severne in južne Kitajce. Na severu pokrajine Šansi so zav-

zeli Kitajci važno križišče Maokau ob reki Hoangho. Pri Čeucanu so vrženi Japonci 75 kilometrov južno od železniške proge. Razen tega je popolnoma zlomljena japonska ofenziva v pokrajini Hupej. Japonci so bili tako potisnjeni nazaj, da soj sedaj 70 kilometrov za položaji pred pričetkom svoje ofenzive.

TOKIO, 18. aprila. Japonski vojni minister svari zahodne velesile Evrope pred nadaljnjo nabavo orožja in municije maršalu Cangkajšku, kar bi lahko dovedlo do prekinitve odnosov. Zadnji ofenzivi Kitajcev so omogočile le transportne pošiljke orožja in municije iz Zadnje Indije, kjer so v vsej naglici zgradili novo cesto čez mejo.

KONFERENCA V PARIZU

PARIZ, 18. aprila. Daladier je sprejel včeraj ameriškega veleposlanika, nato pa francoskega letalskega, finančnega in zunanjega ministra. Bonnet je imel daljši razgovor s španskim veleposlanikom Lequeri in ruskim veleposlanikom Surčem.

ITALIJANSKA GROŽNJA POLJSKI. RIM, 18. aprila. Virginio Gayda grozi v svojem »Giornale d'Italia« Poljski, da bo nosila vse posledice svoje odločitve, ako se je res postavila na drugo stran barikade.

GARANCIJSKA IZJAVA GRČIJ

ATENE, 18. aprila. Francoski veleposlanik je obiskal včeraj ministrskega predsednika Metaxasa in mu izročil garancijsko izjavo Daladierja.

ATENE, 18. aprila. Razgovori med generalima štaboma Grčije in Turčije so že tako daleč napredovali, da se govori o najtesnejšem sodelovanju obeh držav v primeru vojne.

HOLANDSKI VARNOSTNI UKREPI

AMSTERDAM, 18. aprila. Holandska bo povišala vojaško službo od 11 na 23 mesecev.

VOJASKE VAJE V EGIPTU

KAHIRA, 18. aprila. Včeraj so bili zaključeni veliki angleški manevri motoriziranih enot v Egiptu. Mimohod teh enot je trajal v Kahiru polidruge uro.

HITLER V OSTMARKI

ST. PÖLTEN, 18. aprila. V svojstvu vrhovnega poveljnika nemške armade je prisel Hitler včeraj v St. Pölten in si ogledal garnizijo.

BORZA. Curli. 18. aprila. Devize: Beograd 10, London 2087½, Pariz 1180½, Newyork 446, Milan 2345, Berlin 17850, Sofija 540, Budimpešta 67, Bukarešta 330.

Domaci zapiski

„Če bi ne bilo Jugoslavije, bi jo morali ustvariti.“

Pod naslovom »Zdrav ljudski razum« polemizira v »Berliner Börsen Zeitung« dr. Karl Megerle s »Daily Telegraphom« in pravi med drugim: »Na jugoslovanski meji je, kar se tiče Rajha, vse v najlepšem prijateljskem in sosedskem redu. V Londonu se niso upali predložiti Jugoslaviji dovoljeni predlog kakor ostalim državam na jugovzhodu in zdaj iščejo možnosti, kako bi Jugoslavijo vrgli iz njene mirne sigurnosti in njenega odličnega zunanje-političnega položaja. Medtem ko je Češko Slovaška iz štirih sedesov napravila tri sovražnike, je znala jugoslovanska zunanja politika iz vseh sosed, med njimi tudi dveh veseliti, napraviti prijatelje. Nemčija Adolfa Hitlerja je pokazala v hrvaškem vprašanju od početka svojo rezerviranost. Nemčija samo želi uspeha napotom sporazuma med Zagrebom in Beogradom. Celokupna in močna Jugoslavija toliko odgovarja nemškemu interesom v Podonavju, da bi jo bilo treba ustvariti, če bi ne bila obstajala. Jugoslavija ve, kje so korenine in sile njene neodvisnosti, svoje življenjske interese veže z dostojanstvenim, neoporečnim zadržanjem, ki bi ga morale mnoge države vzeti za zgled.«

Jugoslovanski gostje na proslavi Hitlerjeve petdesetletnice

Nemški zunanji minister Ribbentrop je povabil na proslavo Hitlerjevega rojstnega dne poveljnika letalstva Milka Jankovića, inspektorja državne obrambe generala Lukiča, bivšega ministra in prvega podpredsednika Avtomobilskega kluba dr. Velizarja Jankovića, prvega podpredsednika Aerokluba Tadija Sandermajerja in dr. Bojana Pirca. Gostje bodo odpotovali danes v Berlin.

Za Veliko Jugoslavijo, ki bo imela nad 20 milijonov ljudi

Jugoslavija bo šele takrat prava in resnična država, kadar bodo tudi Bolgari enakopravni član naše skupnosti. Če sodimo po razpoloženju in bolgarski javnosti želi ogromna večina Bolgarov v teh resnih časih čim tesnejšega obrambnega sodelovanja s Srbij, Hrvatij in Slovenci. Zvezo o najožjem sodelovanju v obrambi skupnih koristi je mogoče že sedaj napraviti, sčasoma bi prišli do realne unije, piše novosadski »Dan«. Tako bi bila ustvarjena Velika Jugoslavija, ki bi imela 350.000 km² površine in nad 20 milijonov prebivalcev. V njej bi se ne bilo treba bati ne srbske, ne bolgarske ali hrvaške nadvlade, vodstvo bi prevzel isti, ki zna bolje in pošteno upravljati.

„Mislim, da se bomo sporazumeli“

Razgovori med Cvetkovičem in dr. Mačkom, ki so se začeli v soboto, so se včeraj ob 9. dopoldne v banskem dvoru v Zagrebu nadaljevali. Ob pol 11. so bili poklicani v dvorano novinarji, ki se jih je v Zagrebu zbralo od doma in iz tujine nad 50. Predsednik vlade jim je prebral naslednje sporočilo: »Predsednik vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček sta na današnjem sestanku stavila svoje predloge za konkretno rešitev hrvaškega vprašanja in doslej soglasje v tem, da predloge prouče na obeh straneh in da se bosta še ta teden ponovno sestala in nadaljevala z razgovori.« Pred bansko palačo se je medtem zbrala velika množica ljudi in ko je Cvetković zapuščaj poslopje, ga je množica navdušeno pozdravila. Neka gospa mu je podala šopek cvetočega španskega bezga z besedami: »Živio naš dragi predsednik! Od srca vas pozdravim in vam želim najboljših uspehov v vsem vašem prizadevanju za rešitev vseh naših težkoč.« Ministriški predsednik si je nato ogledal inspektorjeve dela, kjer se je zavzel za delavska vprašanja in brezposelnost, v Umetniški akademiji je kupil dve sliki. Dopisniku »Association Presse« je pa dr. Maček dejal: »Če ne bi pričakovali sporazuma, ne bi tukaj sedel. Resnično mislim, da se bomo sporazumeli.« Pogajanja se bodo nadaljevala in v političnih krogih z optimizmom gledajo na nadaljnji razvoj dogodkov. Tuji tisk posveča dogodbom v Zagrebu največjo pažnjo in veruje, da se bo naša rešitev za sporazum med Beogradom in Zagrebom.

Nov ce

Velik gozdni požar nad Celjem

Celje, 18. aprila.

Včeraj popoldne se je po Celju razširila vest, da gori gozd nad Pečovnikom. O tem je bila obveščena tudi celjska gasilska četa, ki je takoj odhitela na kraj dogodka. Tja so hitele tudi množice ljudi. Požar se je videl tudi iz mesta, najlepše pa izpred kolodvora.

Po neprevidnosti nekega najemnika, ki je v Vipoti blizu Celjske kočice zažgal suho drache, je okoli tretje ure popoldne izbruhnil požar v gozdu posestnikov Zupana in Ojsterška. Zaradi visokega sn-

hega resja je ogenj zajel velik kompleks hrastovega gozda. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Celja in Gaberja, pomagalo pa je tudi vojaštvo. Okoli sedme ure zvečer so požar lokalizirali in gasilci so se vrnili v mesto. V gozdu je ostalo samo vojaštvo. Celjski gasilci pa so bili nekoliko pred devalo uro zvečer ponovno poklicani na pomoč, češ, da se je gozd zopet vnel. Le z največjo težavo so preprečili še večjo požarno katastrofo. Škoda znaša več tisoč dinarjev.

Za 172 milijonov din novih posojil

Zadnji občni zbor Privilegirane agrarne banke je pokazal, da je bilo lani razdeljeno za 172 milijonov din novih posojil poljedelcem in njihovim organizacijam. Največji del teh kreditov so dobile združene organizacije, da se poživijo prodaja, produkcija in odkup poljedelskih proizvodov, dalje izvoz mesnih izdelkov in živine, ter da se kreditirajo

kmetijske nabavilne zadruge. Privilegirana agrarna banka je nadalje odobrila manjša menična posojila po 2000 din za nabavljanje orodja in semen. Zadnja posojila se izdajajo z zelo majhno obrestno mero; za zavarovanje poljedelcev pa je kreditirala neposredno preko meničnih posojil zneske po 30.000 din za eno posojilo.

Tujskoprometni stiki z Norvežani

Zanimanje naših turistov za nordijske pokrajine in Norvežanov za naše je vedno večje. Za velikonočne praznike je bilo večje število Norvežanov na Komni, kjer so bili izredno zadovoljni. Pravili so, da se dajo naši smučarski tereni povsem upravičeno primerjati s švicarskimi, samo več propagande bi bilo treba. Kakor smo zvedeli, so mnogi Norvežani kupili pri nas smuči, ki jih shranijo kar pri nas,

da nimajo opravka s prenosom. Z ozirom na vedno večje zanimanje je mariborski Putnik stopil v stike s tujskoprometnimi ustanovami v Norveški. Pripravljajo se obojestranski izleti. Putnik bo odposlal v Norveško mnogo propagandnega materiala, slike, fotografske povečave, prospekte naših zdravilišč in letoviških krajev in druge tujskoprometne literature.

Tretjič: „Križa organista“ v Slov. Bistrici

O članku in pojasnilu pod tem naslovom nam je poslal pojasnilo sedaj š. g. Grögl, bivši organist v Slov. Bistrici. G. Grögl pravi, da mu je je župnik odpovedal službo. Izjava za izstop, ki jo je na zahtevo g. župnika moral župnemu uradu predložiti, pravi, da službo s 1. aprilom t. l. pod prikritostjo zapušča. Rednih vaj za te mesece sploh ni napovedal, ker je bil že z eno nogo na cesti. S prižnice je bilo

2. aprila javljeno, da ga je župni urad po vsej resnici in pravici izplačal. Šele 4. aprila je dobil nekaj pogrebne. Nadalje, da se pevske zbor ni pomnožil, ker je bilo v božični noči 72 pevcev na koru, pri letošnji aleluji pa samo 27. O cerkvenem sodišču radi plačanja orglanih maš, pa vztraja g. Grögl pri tem, da bo orgla zastoj, ko bo sv. maša brana zastoj.

Ogenj v Rušah

V Rušah je ogenj uničil gospodarsko poslopje znanega narodnega borca in upokojenega nadučitelja g. Lesjaka Davorina. Ogenj je uničil vse gospodarske objekte ter vse gospodarske orodje. Škoda znaša okoli 30.000 din ter je je deloma krita z zavarovalnino. Samo gasilskim četam iz Selme, Lobnice, Ruš in Bistrice se je treba zahvaliti, da se niso užigala bližnja sosednja poslopja, predvsem župnišče.

PROSLAVA 20-LETNICE SMRTI IVANA CANKARJA.

V proslavo 20-letnice smrti Ivana Cankarja je sokolski dramski odsek v Lutomeru 15. in 16. t. m. uprizoril Cankarjevo dramo »Lepa Vida«. apolojio naše slovenske umetnosti. Težko nalogo si je postavil dramski odsek, a naši igralci-dileti so rešili nalogo častno. Režija je bila v rokah s. A. p. h. Mare, ki je tudi dovršeno igrala vlogo Lepe Vide. Vse moške in ženske vloge so bile do podrobnosti izdelane in zato tudi lepo podane. Škoda, da je pri sobotni predstavi nagajala luč, nestrpnost gledalcev pa je smatrali za nediscipliniranost. — Pred uprizoritvijo je br. prosvetar podal kratko življenjsko črto I. Cankarja in kratko vsebino velikega pesniškega umotvora. — Kdor se je vglobil v igr, mu je nudila izreden užitek, ker Lpa Vida iz narodne pesni nam je postala simbol lepote ter vere in hrepenceja v srečo.

O 115 milijonov za pošto in telefon. Vlada je dovolila ministrstvu za pošto, telefon in železnice posojilo 115 milijonov din za gradnjo novih avtomatskih telefonskih central, za razširjenje starih in za gradnjo novih poštnih poslopij.

O Pragerski. Od Pragerskega se je poslovil dolgoletni postalačenik gosp. Franjo Sedej. Godbeniki-železnikarji so mu zaigrali v slovo odhodno. Prager-

ski železnikarji želijo g. Sedeju na njegovem novem službenem mestu v Ljubljani mnogo uspehov.

O Vlom v vinčariljo. Neznani tatovi so vlomili v vinčariljo Ivanku Kušnikove iz Slovenske Bistrice ter odpeljali 300 litrov vina in več oblačil.

O Ker ni imel voznega listka, je skočil neki delavec iz vlaka med Ljubljano in Zagorjem, ko je zagledal sprevidnika. — Obležal je ves pobit in z zlomljeno levo nogo.

Celje

c Uredništvo in uprava »Večernika« v Celju, (hiša veletrgovca g. Kolbeza). Prešernova 3 II., sporočata vsem čitateljem in prijateljem lista, da se sprejemajo novi naročniki, oglašilni in dopisi v uredništvu od 8. do 10. ure popoldne in od 14. do 17. ure popoldne. Tam se dobe tudi vsa pojasnila in naslovi malih oglasov. Telefon celjskega uredništva in uprave je 280.

c Včeraj se je mudil v Celju div. general Djura Lukič, poveljnik dravske divizije, ki odhaja na novo službeno mesto. Na častnem banketu je sodelovala vojaška godba iz Maribora.

c Bivši celjski mornarji so se organizirali. V soboto zvečer je bil v gostilni »Skalna klet« ustanovni občni zbor Zveze bivših mornarjev. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Ulag Ant., Wltavsky Franjo, Pibrovč Rudolf, Puncer Franjo in Reinprecht Rajko. Odbor prosi vse tovaršice, ki se doslej še niso prijavili, da to čimprej stori.

c Smrt zaslužnega šolnika. V Aškerčevi ulici 3 je umrl 66 letni upokojeni šolski upravitelj Ivan Burdian. Pokojnik si je na polju učiteljskega udeleževanja pridobil mnogo zaslug.

c Ni bila nesreča. Včeraj smo poročali, da so ljudje v Sp. Hudini našli nezvestnega 30 letnega delavca Rndolfa Kolencu, ki je imel rane na glavi in vratu. Policijska preiskava je dognala, da je bil Kolenc napaden. Storišče iščejo. Prvotno

so domnevali, da se je Kolencu, ki je imel s seboj kolo, pripetila nesreča.

c Okradena rekruta. Dva vojaška novince sta sinoči shranila v gostilni Vovk v Gaberju svoja kovčeka. Ko sta se vrnila, sta ugotovila, da jima je neznan storilec vse stvari odnesel. Tatvina je prijavljena policiji.

c Pišejo nam: »Kot reden čitatelj Vašega uglednega lista Vas prosim, g. urednik, da objavite moje opazovanje glede cen mesa v Celju, Mariboru in Ljubljani. Ko sem bil te dni v Mariboru, sem se zelo čudil, da prodajajo tamkajšnji mesarji govedino po 6 do 8 dinarjev kg, prav tako je tudi telatna po 6 do 8 dinarjev kg. V Ljubljani so cene mesu že nekoliko višje, najvišje pa so v Celju. Zelo bi rad vedel, kje tiči vzrok, da je meso v Celju tako drago. A. C.

c Napad z bokserjem. V neki gostilni na Babnem je bil napaden 37 letni delavec Jože Druskoč iz Medloga pri Celju. Napadalec je brez vzroka svojo žrtev z bokserjem po glavi tako obdelal, da so Druskočevi morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

c Velika denarna tatvina. Neki posestnik v Dobriši vasi pri Celju je prijavil oblastem, da mu je neznan storilec ponoči odnesel 8000 dinarjev gotovine. Uvedena je preiskava, ker so po sredi sumljive okolnosti.

c Prometna nesreča. V Breznem pri Laškem je včeraj popoldne padel z motornega kolesa 65 letni rudar Jakob Padar od Sv. Jeteri in si poškodoval glavo ter roke. Ponesrečenca so rešili prepeljali v celjsko bolnišnico.

c Umrl sta v celjski bolnišnici 54 letna žena upokojenega železnikarja Cecilija Lisjak in 86 letna občinska reva Marija Brežnik iz Dovž pri Mistlinju.

c Dve žrtvi prometne nesreče. Že včeraj smo poročali o avtomobilski nesreči v Arji vasi pri Celju. Sodi jabolčnika visoko naloženi tovorni avtomobil prevoznika Dolinska iz Celja se je zaradi porušenega mostička prevrnil v jarek. Sodi so poškodovali 30 letnega delavca Stanka Korenta iz Drešnje vasi in 36 letno dinarico Antonijo Kos. Oba se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

Ptui

p. Preminula je 78 letna zasebnica Kraner Marija iz Masarykove ul.

p. »Partija šaha« se imenuje komedija, s katero bo danes gostovalo mariborsko gledališče.

p. Dekliški krožek v Ptujju je v nedeljo priredil materinski dan z igr, deklaracijami in telovadnim nastopom.

p. Mleko pomešano z vodo. Neki starejši ženi iz Kicarja so kontrolni organi odvzeli 5 litrov mleka, ki je bilo pomešano z vodo. Dalje se mnogi prižujejo, da so o praznikih dobili na trgu slabo in pokvarjeno mleko. Prodajalci mleka so ob tej priliki zaradi velikega povpraševanja tudi navili cene na 3 din. Zato je potrebno, da se kontrolni organi zanimajo tudi za cene in da se izvajajo določbe o pobijanju draginje tudi na trgu.

c Včeraj je bil občni zbor Obrtnega društva v Ptujju. Odbor je ostal neizpremenjen. Preds. je g. Berlič Joško in tajnik g. Muhič. Prisostvovala sta tudi zborniški svetnik g. Zadravec Jakob iz Središča in g. Vahter Miha iz Maribora kot zastopnik Zveze obrtnih društev. Oba sta razpravljala o težkem položaju obrtništva.

p. Hlani posestniki bodo zborovali v sredo ob 20. v. gost. Zupančič.

p. Iz bolnišnice. Sem so prepeljali Murka Jožeta, 43-letnega pos. iz Orešja. Padel je po stopnicah in si zlomil levo roko. — 16-letni Repič Antonij iz Rotmana pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je nastopilo zastrupljenje zaradi žulja na dlan. — 33-letni Klanček Matevž iz Sedlaška pri Podlehniku se je nevarno vsekal v nogo.

p. Skaf v glavo. Sosed Matjašec Ivana in Firbas Stefka iz Jirsoc pri Sv. Urbanu si nista dobri in sta si vedno v lašeh. Tokrat je Firbas zagnala Matjašičevi v obraz skaf, ker ji je ta baje ubila mačko. Matjašičeva se je morala zateči v bolnišnico.

p. Žalostno vasovanje. 17 letnega fanta Suiogovca Vinka iz Ljubstave pri Sv. Vidu je gnala mladostna kri na vasovanje. Ko se je sladko razgovarjal skozi okno s svojo ljubljeno v pozni noči, ga je napadel tekmeč Seruga Anton iz Ljubstave. Sunil ga je z nožem v hrbet.

»Ali ste slišali burni aplavz?«
»Da, dvorana ni dobro zakurjena!«

Kultura

Za zaščito resnične umetnosti

Ze nekaj let, posebno pa v zadnjem času opažamo, da krošnjarijo po naših mestih in celo manjših podeželskih krajih neprenehoma novi domači in tuji »slikarji«, obiskujejo predvsem tudi inteligentne ljudi in jim ponujajo v nakup svoje »umetnine«. Včasih jih nudijo za izredno nizke cene in premotijo prav s tem marsikoga, da postane njihov odjemalec. Da so ta dela brez vsake umetniške cene, ni treba posebej naglašati. Poznamo pa celo vrsto akademsko naobraženih naših ljudi, katerih stanovanja krasi tak kič in so menda nanj celo ponosni ter si domišljajo, da imajo »originalne« in da so pri tem »podprli« celo domače umetnike.

To poglavje je za našo kulturno legitimacijo žalostno in treba bi mu bilo posebej več pažnje, kakor doslej. Lepo je in moralo bi veljati za vse naše domove, da se okrase z originalnimi deli likovne umetnosti, vendar se ni dovolj, da visi na steni »originali«. Svojo nalogo izvršuje tudi original šele tedaj, ako je umetnina. Ne moremo in nečemo trditi, da je vsako slikarsko ali kiparsko delo, ki pride izpod rok akademskih slikarjev in kiparjev umetnina, kajti resnične in zlasti velike umetnine so prav tako redke,

kakor so redki veliki umetniki, toda vendarle ni treba kdo ve koliko strokovnega znanja, da vsaj inteligenten človek loči delo mazača od dela, ki odkriva vsaj ambicijo umetniškega hotenja in znanja. Zadržuje že, da obišče človek nekaj razstav, pa bo znal ločiti med resnično prizadevanostjo in mazačstvom. Ako pa kljub temu dvomi v lastno presojevalno zmogljivost, more hitro najti človeka, ki mu s svojim nasvetom lahko pomaga iz zadrege.

Res je, da akademija še ni izkaznica za dokaz umetnosti in kvalitete, vendar ne poznamo med sedanjimi našimi »krošnjariji« niti enega, ki bi ustvarjal umetnine. Vsa njihova produkcija je po ogromni večini daleč pod ravno najslabših izdelkov naših akademskih slikarjev. Ker pa za enkrat še nimamo zakona, ki bi tako krošnjarije prepovedal, naj ga onemogoči vsaj občinstvo samo s tem, da te krošnjarije odžene in kupuje slike ter kipe na razstavah, v atelejih ali pa le od ljudi, ki morejo jamčiti, da so ponudena dela originalni znanjih in priznanih umetnikov. Dandanes so dela naših slikarjev in kiparjev neverjetno poceni in jih je mogoče odplačevati tudi na obroče. -r.

LITERARNI VEČER V MARIBORU.

Jutri, v sredo, 19. t. m., ob 20. uri bo v okviru II. Umetnostnega tedna v Ljudski univerzi literarni večer, na katerem bodo brali svoja dela sledeči pesniki in pisatelji: Stanko Cankar (Ptui) proza, Rudolf Golob (Maribor) proza in pesmi, Anton Ingolič (Ptui) proza, Milan Kajč (Maribor) proza, Jeri Ledina (Prekmurje) pesmi, R. L. Petelinova (Sv. Jurij ob j. ž.) pesmi, Radivoj Rehar (Maribor) pesmi, Franjo Roš (Celje) proza, Branko Rudolf (Maribor) pesmi in Vinke Žitnik (Sp. Duplek) pesmi. Pred nastopom sprejema predsednik Umetniškega kluba, pisatelj dr. Makso Snuderl.

DVAJSET LET SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V CLEVELANDU.

Meseca februarja letos je slavilo v Clevelandu v Združenih državah Severne Amerike, kjer živi v skoraj strnjeni naselbini nad 45.000 Slovencev, 20-letnico obstoja dramskega društva »Ivan Cankar«, ki ima svoje gledališče v impozantnem slovenskem Narodnem domu. Za to 20-letnico je izdalo tudi levo publikacijo, v kateri opisuje svoj nastanek in razvoj, iz nje izvemo, da je slavilo društvo svoj pomembni jubilej z nagovorom svoje sedanje predsednice Tončke Simčičeve ter v prizoritvijo Lorde-Chainejeve igre »Naš gospod župnik«, ki jo je režiral Vatro Grill. Naslednja premiera je pa bila 9. t. m. Lahova »Noč na Hmeljniku«. Članke so za publikacijo, ki je okrašena z več slikami odbora, igralcev in pred-

stav, prispevali T. Simčičeva »Samo lepi spomini«, Janko Rogelj »Čvetič spominke, J. Skuk »Nekaj za spominke, M. Grill »Dvajset let je za nami, F. Cesen »Dvajset let, Vatro Grill »Cankar na našem odru, J. Terbižan »Dvajset let, J. Steblaj »Spominke in J. Birk »Čestitke dram. društvu I. Cankar ob 20-letnici. V teh dvajsetih letih je bilo nastupanih in igralih nad 130 del iz slovenskega in ostalih slovstev. Naj bi se uresničile besede predsednice v njenem članku: »Moramo in bomo še dolgo časa živeli in delali uspešno na dramskem polju!«

k. Najboljša razstava izmed vseh, kar so jih priredili doslej domači likovni umetniki v Mariboru, je po splošni in strokovni sodbi sedanja v veliki dvorani Uniona v okviru II. Umetnostnega tedna. Odprta je vsak dan od 8. do 18. ure do vključno 25. t. m.

k. Martin Luther v japonščini. Japonški znanstvenik Toraji Tsukamoto pripravila japonsko izdanje del začetnika protestantizma Martina Luthra.

Mariborsko gledališče

Torek ob 20.: »Dijak prosjači« Red A. Sreda: Zaprto.

Četrtek ob 20.: »Upniki na plan«. Red C. (Pozor! Sprememba.)

Sprememba repertoarja. Ker je ga. Mitrovičeva nenadoma obbolela, se mora za četrtek napovedana zadnja predstava »Alde« odložiti. Namesto nje bo ponovitev komedije »Upniki — na plan«. Abonma C ostane.

Sport

Jugoslovanski teniški turnirski termini

Upravni odbor Jugoslovanske teniške zveze je na svoji seji odobril sledeče termine za teniške turnirje za prvenstvo države, za mednarodna prvenstva in za prvenstva manjših delov države.

PRVENSTVA DRŽAVE:

15. do 21. maja v Zagrebu: Nacionalno prvenstvo Jugoslavije v izvedbi ZKDKM.

25. do 29. junija v Zagrebu: Srednjeskolsko prvenstvo Jugoslavije, prireditelj ZKDKM.

30. avgusta do 3. sept. v Beogradu: Mednarodno prvenstvo Jugoslavije v prireditvi Medklubskega odbora.

MEDNARODNA PRVENSTVA:

1. do 4. junija v Beogradu: Beograd-Bukarešta-Sofija, medmestni troboj v izvedbi BTK »Sumadije«

24. do 30. junija. Prvenstvo Bleda v izvedbi BTK, Beograd.

6. do 10. sept. Prvenstvo Podonavja za pokal »Politike« v izvedbi BTK, Beograd.

14. do 17. sept. Juniorsko prvenstvo za pokal Bele Bunja v izvedbi »Sumadije« v Beogradu.

8. do 10. sept. prvenstvo Maribora v prireditvi SK Rapida.

DOMAČA PRVENSTVA:

24. do 29. maja v Beogradu: Prvenstvo Srbije v prireditvi »Sumadije«.

29. junija do 2. julija v Zagrebu: Prvenstvo Hrvatske v izvedbi ATK, Zagreb.

12. do 13. avgusta v Mariboru: Prvenstvo dravske banovine v izvedbi ISSK Maribora.

I. razreda ter si bo skoro gotovo osvojila naslov prvaka in s tem možnost povratka v ligo.

II. razreda reprezentanca mečevalcev je v zagrebškem tekmovanju porazila naše zastopnike v sabli in floretu s 6:0.

V Italijanskem nogometnem prvenstvu si je Bologna z nedoljskim remijem proti Lucchese 1:1 zagotovila naslov državnega prvaka.

Meddržavno nogometno tekmo Francija-Nemčija, ki bi se morala odigrati 23. t. m. v Parizu, so francoske oblasti prepovedale, da se prepreči event. izgredi. Preložena je tudi tekma drugih garnitur v Bordeauxu.

S Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je razpisalo natečaj za idejni osmutek za državni sportni znak.

Šah

Turnir za prvenstvo Jugoslavije

OGORČENA BORBA ZA NASLOV SAHOVSKEGA PRVAKA.

Redkokateri turnir je do zadnjega kola tako nejasen glede izida kot zagrebški, kjer se bjelejo jugoslovanski mojstri za naslov drž. prvaka. Borba je tik pred zaključkom in vendar še ni mogoče reči ničesar o izidu, miš predvidevati, kdo da bo oni srečnej, ki bo nosil letošnje leto ponosni naslov drž. prvaka.

14. kolo je dalo naslednje rezultate: Lesnik-Rožić 1:0; Prajnalk-Tomović 0:1; Avirovič-Srajbrer 0:1; Pirc-Bröder pol:pol; Kalabar-dr. Vidmar pol:pol; Vuković-Filipčič 1:0; partija dr. Vid-

mar-Kostić je bila prekinjena v boljši poziciji za dr. Vidmarja. Nadaljevanje prekinjenih partij je dalo naslednji rezultat: Petek-Prajnfalk pol:pol; Lesnik-Tomović 0:1; dr. Vidmar-Petek 1:0; Kostić-Prajnfalk pol:pol; Petek-Vuković 1:0; Rožić-Pirc pol:pol.

Stanje po 14. kolu: Tomović 9 in pol, dr. Vidmar in Kostić 9 (1), Vuković in Srajbrer 9, Pirc in Prajnalk 8 in pol, Vidmar ml. 8, Lesnik 7 in pol, Bröder in Avirovič 7, Petek 5 in pol, Filipčič 5, Furlani 4, dr. Kalabar 3 in Rožić 1 in pol.

Mednarodni turnir v Margate

Po veliki noči je prišel v angleškem kopalisku 5 letni kongres tamkajšnjega sahovskega kluba. Kongres je združen z več turnirji, med katerimi je najpomembnejši mednarodni turnir, ki se ga poleg angleških mojstrov udeležuje več tujih velemojstrov. V glavnem turnirju igrajo: Keres, Capablanca, Flohr, Poljak, Najdorf in Angličan sir G. A. Thomas.

Golombek, Sergeant, Milner-Barry, ga. Vera Menčik in Wheatcroft. Zelo močno pa so zasedeni tudi ostali »rezervni« turnirji. Prvo kolo je prineslo nenavadno senzacijo. Salo Flohr je zaigral zelo podjeto proti sir Thomasu, toda v kritični poziciji je popustil in sir Thomas je osvojil celo ločko. Capablanca-Wheatcroft 1:0; Milner-Barry-Keres pol:pol; Menčik-Najdorf pol:pol; Golombek-Sergeant pol:pol.

Drugo kolo: Keres-Capablanca pol:pol; Golombek-Flohr 0:1; Sergeant-Men-

čik 1:0; Wheatcroft-Thomas 0:1.

Tretje kolo: Thomas-Keres 0:1; Flohr-Wheatcroft 1:0; Capablanca-Najdorf pol:pol; Milner-Barry-Sergeant pol:pol; Menčik-Golombek pol:pol.

Četrto kolo: Keres-Flohr pol:pol; Sergeant-Capablanca pol:pol; Menčik-Milner-Barry pol:pol.

Stanje po 4. kolu: Keres, Flohr, Capablanca in Sergeant 2 in pol, Thomas in Najdorf 2 (1), Menčik in Milner-Barry 1 in pol, Golombek 1 (1), Wheatcroft 0 (1).

Roštev križanke štev. 28.

Vodoravno: Slavolok, Tana-tuva, amonjak, nad, Lola, Ali, ed., vi, aj, nu, Azijal, je, iz, Erika, Ob, car, tara, Ararat. Navpično: stanovelec, lama, Izera, anoda, ira, van, lajki, Otilija, ata, Lujo, ti, ar, ovalen, zora, kakadu, bat.

FLORENCE RIDDELL:

NEVARNA LJUBEZEN

Toda neke noči, tako nekako po sedmih letih, je mladi Derek spremenil svoje mišljenje o vrednosti takih obljub. Fenella Graye je bilo petnajst let, bila je še nekoliko nogato dekletce, toda že zapeljivo, popek, ki se bo nekoč razcvetel v krásno ženo.

Oba sta stala na koncu Fenellinovega vrta pod košatim orehom, čigar krona je varovala s svojo senco pred svetlobo majnika meseca. Obi doma, Fenellin in Derekov, sta bila temna in tiha. Zdelo se je, da je usnula že vsa surreyska grofija.

»Oh, Derek, ne smel bi priti, je zašepetala dekle nemirno.

Zasmejal se je.

»Ali ni to zanimivo razburljivo, da sva tu sama, skupaj opolnoči, ko vsi naši ljudje že trdo spijo in drnuhajo? Ali se mogoče hojiti, Fenella?« je pripovedoval.

»Ne — ne bojim se,« je odgovorila obotavljivo.

»Ne razumem pa, zakaj si hotel od mene, da pridem semkam in se srečam s teboj tako pozno.«

»Ne razumeš? Ali ti naj to pokažem?«

Prikimala je, začudena in malce prestrašena. V tej čarobni noči je bilo marsikaj, kar jo je vznemirjalo, kar se je do-

tilkalo neposredno njene duše. Naj je bil to tih šepet nočnega vetra, šumečega v krošnjah dreves, ali pa srebo, s katerim je zaspani mesec preplaval vrt. Ali pa zlato pršenje slavčeve pesmi, ki je zvenelo z nedalne temne jelke.

»Zato, Fenella!«

Bil je to narek poljub, ki je padel naravnost roparsko na njene polodprte ustnice. Zatajila je dih. Doslej je še nikdo ni tako poljubil. Nikoli se ji ni niti sanjalo, da se more iz samega poljuba roditi tako posebno čustvo, slasno, raztrepetavačo celo bitje in obračajoče vse te znane stvari sveta z glavo navzdol in nogami navzgor, tako da ta Derry, ta dečko, ki se je z njo igral in jo zmerjal, ko je bila še majhno dekletce, ni bil več njen brat, temveč hipoma se je spremenil v popolnoma novega, drugega človeka, razburajočega in zahtevaločega, v človeka, ki je znal šepetati svoje besede mnogo dražestneje kakor je bil tisti zlati zvok slavčeve pesmi z jelke, posrebrene z mesecem.

»Cele počitnice nisem mogel biti s teboj sam niti en sam trenutek, Fenella, je šepetal Derek, in jutri se moraš vrniti v šolo. Ne vem, kaj se je prav za prav

2 zgodilo, zdi se mi pa, da si se spremenila — ali pa sem se mogoče jaz spremenil. Nikoli nisi bila tako lepa kakor zdaj. Sanjal sem o tebi po cele noči do danes. Bila si kakor — kakor princesa. In jaz sem hotel biti tvoj vitez, ki se ti klanja in te obožuje. Oh, Fenella, ali mi dovoliš to?«

In tu so se vrnilo v njene misli tiste besede, ki jih je izrekla neko popoldne pred sedmimi leti v drugem vrtu. Zašepetala je znova:

»Ostati mi moraš zvest, nikoli me ne smeš zapustiti...«

»Oo, moja draga, draga Fenella!«

»Ti pa si mi bil tedaj rekel, da je to samo igra — da to ni resna obljuba.«

»Kdaj, je vprašal.

»Takrat, tega je že davno. Ko smo se igrali poroko. Jaz sem čutila to igro resno. Ti pa si mi delal, da pojdes v pušcavo, ko dorasteš, da se boš bojeval z Arabci in da bi te žena samo ovirala.«

Zasmejal se je.

»Oh, da, se že spominjam. Tedaj so mi rojili po glavi samo ti romani o tujski legiji. Vendar me puščava še vedno mami, Fenella. Ali bi ne bilo lepo, če bi šla nekega dne tja skupaj? Ali bi šla?«

»Šla, je odgovorila tiho.

»Morava se vzeti, kakor hitro bova za to dovolj stara. Ali boš počakala name, ali se mi ne boš dala izvabiti od nekoga drugega?«

»Počakam.«

»Ali je to resna, sveta obljuba? Nikaka igra?« je zašepetala.

Prikimala je. Oči so se ji orosile, bila je resnično lepa v svoji nežni mladosti, in njegove ustnice so se zopet pritisnile na njena usta, še bolj burno kakor prvič, bil je to poljub, žog in prestrašujoč.

Nekako čez petnajst minut je Fenella Grayeva previdno zapirala za seboj vrata tihega, temnega doma, potem se je spzplazila po širokih stopnicah in po prstih stopal po hodniku okoli vrat, za katerimi se je oglašalo smrčanje. Predstavljala si je nič slutečo petinpetdesetletno lady, ki je tam v sobi pokojno spala in ko jo je tako videla v duhu, se ji je zdelo, da se je nad to damo z nečim preglašila.

Fenella je prišla v to hišo, pripadajočo njeni teti Louisi Grayevi, ko ji je bilo tri leta. Svojih staršev se ni spominjala. Umrla so na koleri, ko se je ta epidemija razširila po vsej Indiji. Miss Louisa Grayeva pa je znala pravilno in zanesljivo zavzeti mesto očeta in matere edini hčerki svojega umrlega brata. Ljubila je dekletce z vsem svojim srcem stare device in vtepla si je v glavo, da mora udi iz Fenelle napraviti izobraženo ter izkušeno mlado damo, kakor to zahteva zdaj moderni svet.

(Dalje sledi.)

